

№ 199.

Kalendarzyk tygodniowy:

Piąt. św. Zacharyasza P.
Sob. św. Jana Męcz.
Niedz. **Narodz. NMP.**
Pon. św. Sergiusza P. W.
Wt. św. Mikołaja z Tol.
Sr. św. Prota i Jacka.
Czw. św. Gwidona W.

Wschód słońca: godz. 5 m. 19
Zachód słońca: godz. 6 m. 37
Dług. dnia: godz. 13 m. 18

WSPOMNIENIA
HISTORYCZNE.

1794. Prusacy za-
niechali oblężenia
Warszawy.
1831. Wysadze-
nie w powietrze
roduty Ordoña.
1831. Bohaterski
zgon generała So-
wińskiego w koście-
le na Woli.

Redakcyja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Piątek, dnia 6 września 1907 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke;
w Zgierzu, w aptece p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 1½ kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 kop.). Reklamy i Nekrologi po 15 kop. za wiersz pełnowy. Za dołączenie prospektów 36 rb. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Zatwierdzone przez Ministerium Spraw Wewnętrznych

KURSY MUZYCZNE

pod kierunkiem pedagogicznym

prof. **Antoniego Grudzińskiego**

zostały przeprowadzone z ul. Piotrkowskiej № 50 na ulicę

PIOTRKOWSĄ № 56 do domu W-go Petersilge'go.

Zapisy uczniów i uczenie rozpoczęły się 1-go września na wszystkie instrumenty muzyczne.

Wykłady: ranna, południowa i wieczorowa.

Specjalny kurs dla amatorów o godz. 7 wieczorem. System nauki podług najnowszych wymagań pedagogii muzycznej z programem Konserwatorium Warszawskiego. Lekcje z każdym uczącym się 4 razy tygodniowo: półgodzinne i godzinne.

Po ukończeniu wydają się, według § 14 ustawy, zatwierdzonej przez Ministerium Spraw Wewnętrznych, **Atestaty: Nauczycielskie, Kapelmistrzowskie i Organistowskie.**

Blizszych informacji zasięgnąć można w kancelarii codziennie od godz. 11 do 1-ej i od 4 do 6.

Początek lekcji 14 września.

1479-3

Przegląd polityczny.

—s—

Łódź, 6 września.

— Dzienniki angielskie zajęte są obecnie omawianiem działalności tegorocznej sesji parlamentu wielko-brytyjskiego, zakończonej w dniu 28 z. m. Była zaś ona bardzo długa i pracowita.

„Times” pisze z tego powodu: „Bez względu na swoją długotrwałość i pracowitość, sesja tegoroczna nie zajęła w takim stopniu uwagi publicznej, jak jej poprzedniczka. Parlament obecny chociaż młody, bo niedawno wyszedł z wyborów, po wygaśnięciu starych mandatów, nie posiadał wszelako pełnej świeżości i nie budził zbyt wielkiego zainteresowania. Zbyt wielkich sprzeczości nie było w jego łonie. Najdonioślejszą z jego prac prawodawczych był bil Haldane'a, dotyczący organizacji sił zbrojnych Anglii, na podstawie tradycyjnej organizacji utrzymania armii wojennej i milicji terytorialnej, przy pogodzeniu tego systemu z wymaganiami strategii nowoczesnej; nie wzbudził on jednak zbyt wielkiego zainteresowania z powodu braku przeciwnemu opozycji.

Nie rozstrzygnął on przytem stanowczo kwestyi, czy Anglia nie będzie zmuszona za przykładem stałego ładu Europy do zaprowadzenia u siebie powszechnej służby wojskowej.

Nie tak było w roku zeszłym, w którym sesja parlamentarna zakończyła się gorącym targiem rządu z izbą lordów. Przypuszczano, że w roku bieżącym zatarg ten będzie przedmiotem rozpraw parlamentarnych. Wskazywały na to wybitniejsze ustępy mowy tronowej i widoczne z nich postanowienie rządu nie cofnięcia się przed stanowczymi krokami.

W miarę atoli przebiegu sesji parlamentarnej, rząd niczem nie ujawniał swych dążeń i dopiero po dwóch miesiącach po wpływie lorda Newton'a rząd przerwał swoje milczenie, skoro dnia

24 czerwca pierwszy minister wniósł w izbie gmin projekt rezolucyi, odraczającej rozwiązanie kwestyi reformy izby lordów na czas nieograniczony. Rezolucyę tę izba uchwaliła olbrzymią większością.

Jedynie tylko w sprawie reformy drobnej posiadłości rolnej w Szkocyi ujawniła się różnica poglądów pomiędzy izbą lordów a rządem, natomiast sprawa drobnej posiadłości rolnej w Anglii, nie wywoła zbyt ożywionych sporów. Ogólna zasada tego projektu przyjęta została przez obie izby dość przychylnie; drobne różnice w szczegółach projektu zostały wyrównane i bil rolny pozyskał moc prawa.

Projekty prawodawcze w sprawach Irlandyi, zamienione w prawo, nie dały oczekiwanych rezultatów, a nawet stały się przyczyną wrzenia w Irlandyi.

Projekt reformy uniwersyteckiej w Irlandyi, rząd cofnął, nie wniósłszy go nawet do izby gmin.

Projekt o wprowadzeniu rady administracyjnej w Irlandyi, w dwa tygodnie po przeczytaniu go w izbie gmin, potępiony został przez posłów irlandzkich, jako w najwyższym stopniu nieodpowiedni i niezadawalniający ludu irlandzkiego.

Wrogi stosunek Irlandyi do tego rodzaju aktów prawodawczych, zepchnął z porządku dziennego ów bill, a wraz z nim wszelkie usiłowania stopniowego rozszerzania samorządu irlandzkiego, natomiast wysunęła się ponownie na plan kwestya „homerulu”, t. j. zupełnej autonomii Irlandyi. Wówczas rząd wniósł do izby gmin projekt zaopatrzenia w farmy wygnanych z Irlandyi dzierżawców. Bil ten pozyskał moc prawa.

Oprócz tego, podczas ubiegłej sesji parlamentarnej, uchwalono mnóstwo drugorzędnych ustaw prawodawczych, regulujących poważne kwestye społeczne w duchu demokratycznym.

Stanowisko rządu, po zamknięciu sesji parlamentarnej, nie uległo zmianie; nie wzmocniło się, ale też i nie osłabło.

Przy wyborach uzupełniających, odbytych

podczas sesyi, rząd, a raczej jego poplecznicy stracili dwa mandaty na rzecz socjalistów i robotników, ale też i opozycja bynajmniej nie wzrosła.

— Na Węgrzech w ostatnich czasach stan polityki wewnętrznej zaostriżył się niezwykle, dzięki rozłamowi, jaki nastąpił w szeregach partii rządowej.

Jak wiadomo, partya rządząca dziś na Węgrzech powstała z koalicji partji, niezależności konstytucyjnej i narodowo-klerykalnej. Zespolone dążeniem do wytworzenia nowych zasad ugody z Austryją i utrwalenia gwarancji, na jakich opiera się niezależność konstytucyjnego ustroju Węgrów, partye te zjednoczyły się w celu wytworzenia większości parlamentarnej. Tylko tym sposobem rząd węgierski mógł mieć nadzieję poprowadzenia polityki wewnętrznej w pożądanym przez siebie kierunku i doprowadzenia do ugody z Austryją na podstawach rozszerzających, tudzież ustalających niezależność Węgrów, dążących wytrwale do zamiany ustroju dualistycznego na osobistą unię z Austryją, związaną z Węgrami jedynie osobą panującego.

Teraz atoli większość ta zachwiana została przez wystąpienie z koalicji partji katolickiej. Rozłam spowodowały wybory, odbyte w tych dniach w okręgu Nad-Karoly, gdzie, jak utrzymują narodowi katolicy, władze rządowe ujawniły niesłychane mieszanie się do wyborów, by zapewnić wybór kandydatowi partji niezawisłości. Jest to tylko wszelako powód zewnętrzny. W istocie rzeczy zatarg pomiędzy narodowcami-katolikami, a partya niezawisłości, odgrywającą główną rolę w koalicji, przygotowany już był od dawna, a głównym jego czynnikiem była polityka gabinetu węgierskiego, nie okazującego bynajmniej intencji ku obronie interesów katolicyzmu. Oprócz tego znaczenie i rola austriackich socjalistów chrześcijańskich wywołała zawisć w ich towarzyszach węgierskich. Do zajęcia zaś wybitnego stanowiska w parlamencie węgierskim i wogóle w polityce austro-węgierskiej przeszkodzili im niezawisli.

Ustąpienie swoje z koalicji partya narodowo-katolicka motywuje tem, że niezawisli są za mało demokratyczni i uchylają się od przeprowadzenia reformy ordynacyi wyborczej na Węgrzech. Tymczasem zaprowadzenie powszechnego prawa głosowania stoi dziś na porządku dziennym i domaga się gwałtownego urzeczywistnienia.

To stanowisko partji narodowo-katolickiej może jej zjednać mnóstwo zwolenników i wzmocnić jej wpływy tudzież znaczenie. To też rząd węgierski niezwykle jest zaniepokojony agitacją narodowych katolików, której zapobiedz, ani też odwrócić jej skutków nie ma możliwości.

St. Łp.

Dnia 5 września, roku bież., o godzinie 9 $\frac{1}{2}$ rano, ręka zbrodnicza przecięła pasmo życia, naszego najukochańszego męża, ojca, teścia, dziadka, szwagra i kuzyna

TEODORA ADAMKA

obywatela, kupca i przemysłowca

w wieku lat 56.

Pogrzeb przedwcześnie drogiego zmarłego, odbędzie się w sobotę, dnia 7-go września, o godzinie 3-iej po południu z domu własnego, przy ulicy Wólczańskiej № 77, na starym ementarzu katolickim.

Na smutny ten obrzęd zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych

Stroskana RODZINA.

1495

Dnia 5 września r. b. padł ofiarą zbrodniczej ręki, nasz uwielbiony szef

ś. † p.

TEODOR ADAMEK.

Przez swoją wszechstronną wiedzę i sumienną prawosć swego szlachetnego charakteru, zmarły został nam wszystkim wzorem i pamięć jego zawsze chować będziemy w wysokim szacunku.

Urzednicy i Oficjaliści
firmy Teodor Adamek.

1494

Z KRÓLESTWA.

Kalisz. Tutejszy kantor pocztowo-telegraficzny ogłosił, że ponieważ znaczna część miasta Kalisza znajduje się w granicach siedmiowiorstowej strefy pogranicznej, departament celny, po porozumieniu się z zarządem głównym poczt i telegrafów, uznał za konieczne poddawać rewizji celnej wszelkie przesyłki, wysyłane z Kalisza do innych miejscowości w Królestwie i Cesarstwie. Rewizya odbywać się będzie w gmachu pocztowym i z tego powodu wszelkie przesyłki, dostarczane na pocztę kaliską, winny być niezapieczętowane.

Kara za tajne nauczanie. Z Turobina piszą do „Lublinianina“:

„Ponieważ nauczanie domowe nie jest prawem zakazane, gdyż kary za tajne nauczanie w Królestwie Polskiem zniesiono Najwyżej zatwierdzonym postanowieniem rady ministrów z dnia 24 sier-

pnia (6-go września) 1906 roku, więc też i w naszej gminie ludzie dobrej woli pourządzali komplety domowe, w których uczyła się dziatwa miejska i wiejska.

Nauczanie to zwróciło jednak uwagę miejscowej policji (w Turobinie mamy stale aż ośmiu strażników, w tej liczbie dwóch wachmistrzów) i naczelnika powiatu. Na skutek tego uformowano sprawę, którą naczelnik skierował na drogę sądową.

W dniu 14-ym sierpnia sąd gminny II okręgu powiatu krasnostawskiego rozpatrywał sprawę, wydając wyrok, mocą którego panna Koziolkiewiczówna z Turobina i włościanin Styk z Tokar ukarani zostali po 5 rubli kary lub po dwa dni kozy.

Dwie inne osoby, oskarżone w tejże sprawie: ks. Torczyński, proboszcz z Turobina i Styk, włościanin z Huty Turobińskiej, zostały przez sąd uniewinnione“.

Naturalnie skazani zaapelowali do wyższej instancyi.

Z LITWY I RUSI.

Przemycanie cygar. Policja kijowska wykryła poważne przedsiębiorstwo, trudniące się sprzedażą cygar przemycanych i cygar krajowych w opakowaniu zagranicznym. Na czele przedsiębiorstwa stał S. Bugshalter, mający w Kijowie mnóstwo agentów, którzy ze swej strony sprzedawali towar hotelom, restauracyom i t. d. Obrót roczny wynosił przeszło 100,000. Z cygar tych korzystało bardzo wiele osób, z najwyższych sfer nawet, ale, pomimo to, przedsiębiorstwo przez całych 10 lat uważane było za „potajemne“.

W ostatnich dopiero czasach zwróciło ono uwagę komisarza cyrkułu starokijowskiego Bia-

Polskie VII-klasowe Gimnazjum żeńskie

z pensjonatem i klasami przygotowawczymi

przy ul. Zawadzkiej № 24.

Zapisy učenje rozpoczęte 26 Sierpnia od godz. 10-ej rano do 4-ej po południu. Lekcje, egzaminy wstępne i poprawkowe do klas wstępnych 1, 2, 3, 4 i 5-ej dnia 3 Września.

Przełożona

ZOFIA LIBISZOWSKA.

1376

Helenów. W NIEDZIELE
8 września 1907 r.

W razie pogody

Wielka Zabawa Kwiatowa dla dzieci.

Koncert dwóch orkiestr.

PROGRAM ZABAWY:

Zebrań się dzieci na cykłodromie. Rozdawanie kwiatów. Punktualnie o godz. 5-ej przejście marszem przez park Helenowa z olbrzymem p. Machnowem z swoją młodą żoną na czele. Zabawa taneczna na sali.

Dorosłych uprasza się o zostawienie miejsca dla tańczących dzieci.

Początek o godz. 3 po południu. Wejście 25 kop. dla dzieci 20 kop.

Passé-partout w tym dniu zawieszono. 1491-2-1

W 7 kl. Polskiem Gimnazjum żeńskiem
z klasami przygotowawczymi

Janiny Tymienieckiej,

przy ul. Średniej № 22,

lekcje rozpoczęte, zapisy, oraz egzaminy nowowstępujących kandydatek trwają nadal codziennie od godz. 10-ej do 2-ej i od 4-ej do 6-ej poł. Przez obowiązujących przedmiotów szkolnych, w klasach niższych gimnastyka i śpiew, w klasach wyższych język angielski, oraz nauka ślōjdu. Dzieci przyjmuje się od lat 6 cłu. Od nowego roku szkolnego otwarta została klasa 6-tna. 1493-10-1

SPIRYTUS DENATUROWANY

do palenia, oświetlenia i ogrzewania.

spirytus zgrzeszony w puszkach.

Motory, latarnie, lampy, maszyny, piecyki i żelazka spirytusowe

H. OTTO i S. PORADOWSKI

Reprezentacja Związku Garzelników,

Łódź — Krótka Nr. 9.

Sprzedaż hurtowa (w beczkach) i detaliczna (w butelkach)

H. Otto & S. Poradowski, Krótka № 9.

Detaliczna: W. Kowalski — Zielony Rynek nr. 35, Zgierska 11.

K. Wolski — Piotrkowska nr. 3.

J. Wolski — Konstantynowska nr. 8.

M. Grodzicki — Piotrkowska 173, obok Paradyżu.

W Pabianicach T. Districh — Zamkowa 350. 121-104-61

Berlitz

Języków nowożytnych

można tylko wówczas
bez błędów, prędko i ściśle
nauczyć się

gdy dane języki będą wykładane przez
osoby należące do danej narodowości.

Więc: język niemiecki wykładać winien Niemiec
" rosyjski " " Rosjanin
" francuski " " Francuz
" angielski " " Anglik.

Zyczący uczyć się języków, zechcą się zwrócić do

Dr. fil. KUMMERA,

SKWEROWA № 4. 963

Metoda

Mam honor zawiadomić Sz. Kliżentę, że

SKLEP mój z OBUWIEM

zostanie przeniesiony od 1 Września r. b. na ulicę
Piotrkowską pod № 9, dom W. Zaksy.

Z poważaniem

M. Kapuściński.

1340-

Redaktor St. Łapiński.

W łoczn *«Rozwoju»*, Przejazd № 8.

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne
Nawrót Nr. 2.

Przyjmuje od 8-11 i do 6-8 po połud.
panie od 5-6. 637r336

Osiadliżem się w tutejszem mieście jako
specjalista chorób skórnych, wenerycz-
nych, płciowych i chorób włosów. Przyj-
muje codziennie od 8 do 1 w południe
i od 4 do 8 po poł., w niedziele od 8-ej
do 1-ej rano i od 4 do 6 po poł.

Dr. B. Rejt

ul. Średnia № 5. 149r113

Do wynajęcia zaraz 2 pokoje umebło-
wane każdy z oddzielnym wejściem,
przy inteligentnej rodzinie z całodziennem
utrzymaniem lub bez. Wiadomość Dzieł-
na 40 m. 1. Tamże wydaje się obiady
w domu i na miasto. 2053-d

Szkola 2-klas. prywatna M. Koeltz

(St. Zarzewska 65),
przygotowuje do gimnazjum, szkoły han-
dlowej i innych zakładów naukowych.
Oprócz przedmiotów obowiązkowych, wy-
kład języków: niemieckiego i francuskie-
go. Nauka ślōjdu. Zapis codziennie. 1476

Dr. Wład. Schoeneich

Lekarz szpitala Anny-Maryi dla dzieci
choroby dzieci

mieszka obecnie WIDZEWSKA 86
naprzeciwko ogrodu Mikołajewskiego
przyjmuje od 8-9 rano i od 4-6 popoł.
483-r-48

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Choroby dróg moczowych, skór-
ne i weneryczne.
Przyjmuje od g. 8¹/₂-1 rano i od 5-8,
panie od 4-5. 1070-r-101

Dr. Jan Pieniążek

powrócił. 1464-3-2

Dr. Rosenblatt

specjalista chorób uszu, nosa
i gardła

Piotrkowska 35 1586-r-84
przyjmuje od 10-11 rano i 5-7 po poł.
w niedziele od 10-11 r. i 2-4 po poł.

Dr. med. W. KOTZIN

ul. PIOTRKOWSKA 71
Choroby serca i płuc,
przyjmuje analizy płwociny, moczu, krwi,
wydzielin ropnych i t. d. 876-r
od godz. 9¹/₂-10¹/₂, i od 4-6.

Dr. G. Rotszpan

Dzielnia 34
powrócił. 1424-3-3

Ogród majstrów tkackich.

W SOBOTĘ 7-go września
1907 r.

KONCERT BENEFISOWY kapelmistrza p. ADAMCZYKA.

HURTOWĄ SPRZEDAŻ MYDŁA
NAFTOWEGO Do prania bielizny oraz
technicznego wyrobu D-ra Golewajga, przejął

DOM HANDLOWY 1492 3-1

HORDLICZKA i STAMIROWSKI

PIOTRKOWSKA 150, telef. 532.

Wydawca W. Czajewski.